

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/146/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114213289
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7114213289.6

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu: CP Inkaso s.r.o., so sídlom: Hvězdova 1716/2, 140 78 Praha, Česká republika, IČO: 29027241, v zastúpení: Mgr. Petrom Starinským, advokátom, Panenská 13, 811 03 Bratislava, proti žalovanej: J. J., nar.: XX.X.XXXX, bytom: E. XX, XXX XX P., štátna občianka SR, o zaplatenie 28.509,71 CZK s príslušenstvom

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 3.434 CZK s úrokom z omeškania vo výške 7,75 % ročne zo sumy 3.434 CZK od 16.9.2011 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 27.5.2014 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu istiny vo výške 28.509,71 CZK spolu s príslušenstvom tvoriacim úrok z úveru vo výške 16,80 % p.a. zo sumy 27.933,71 CZK od 16.9.2011 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 7,75 % p.a. zo sumy 28.509,71 CZK od 16.9.2011 do zaplatenia, úrok z omeškania z nesplatených splátok do dňa splatnosti úveru vo výške 78,03 CZK, náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 138,90 EUR a náhradu trov konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že žalovaná sa 18.12.2008 dostavila do jednej z pobočiek Českej spořitelny, a.s., kde podala vlastnú žiadosť o poskytnutie úveru a následne toho istého dňa uzavrela Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX s Českou spořitelnou. Na základe tejto zmluvy bol pre ňu zriadený úverový účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, na ktorý jej bol poskytnutý úver vo výške 50.000 CZK pri dohodnutej úrokovej sadzbe vo výške 16,80 % ročne. Žalovaná sa zaviazala uhrádzať úver v mesačných splátkach vo výške 1.782 CZK splatných ku 15.dňu každého mesiaca odo dňa 15.1.2009. V splátke úveru boli zahrnuté splátky istiny, splátky dohodnutého úroku za poskytnutie úveru a poplatky za vedenie úveru. Pri dodržaní zmluvných podmienok mala byť posledná splátka dňa 15.12.2011. Vzhľadom k tomu, že žalovaná porušila zmluvnú dohodu predovšetkým tým, že nesplácala úver v súlade s podmienkami dojednanými v Zmluve napriek tomu, že k zaplateniu bola opakovane vyzývaná zaslanými upomienkami, nesplatená časť úveru spolu s príslušenstvom sa v súlade so Zmluvou stala splatnou ku dňu 15.9.2011, a to výzvou s výstrahou zo dňa 6.8.2011, poslanou žalovanej doporučené. Ku dňu splatnosti úveru bola žalovaná povinná uhradiť zostatkovú časť nesplateného úveru vo výške 27.933,71 CZK. Odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru neboli žalovanej účtované žiadne poplatky a istina pohľadávky nebola navýšená. Žalobca žiada priznať aj úroky z omeškania v zmysle Nařízení vlády ČR č. 142/1994 Sb. v znení neskorších predpisov. Žalobou uplatnená čiastka (istina pohľadávky) je súčtom nesplateného zostatku úveru, riadnych úrokov z úveru a prípadne poplatkov podľa Zmluvy a Sadzobníku poplatkov uvedených v transakčnej histórii. Žalovaná tieto poplatky čiastočne uhradila, zostatok neuhradených

poplatkov za mesiace jún 2011 až september 2011, ktorý žalobca žiada priznať, tvorí čiastku 576 CZK. K tejto čiastke žalobca žiada priznanie úrokov z omeškania.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu a na základe týchto zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 18.12.2008 žalovaná požiadala Českú spořitelnu, a.s. o poskytnutie úverového produktu HÚ, Půžička občanov SR bez sledovania účelu použitia prostriedkov úveru, s výškou úveru 50.000 Kč, forma splácania: prevodom z účtu, počiatok splácania: 15.1.2009, splatnosť: 15.12.2011. Na základe uvedeného bola medzi Českou spořitelnou, a.s. a žalovanou uzavretá Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX a to v ten istý deň, dňa 18.12.2008, na základe ktorej sa banka zaviazala na základe požiadania žalovanej ako klientky najneskôr do 14.1.2009 poskytnúť jej peňažné prostriedky až do výšky 50.000 Kč. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť banke úroky z úveru vo výške 16,80 % ročne, ktorá úroková sadzba mala byť nemenná po celú dobu trvania Zmluvy. Ďalej sa zaviazala uhradiť banke cenu za prijatie, posúdenie, vyhodnotenie žiadosti o úver vo výške 400 Kč a cenu za správu a vedenie úverového účtu vo výške 49 Kč za každý započatý kalendárny mesiac a všetky náklady a výdavky, ktoré vzniknú v súvislosti so Zmluvou. Ročná percentuálna miera nákladov predstavovala 19,12 %. Žalovaná sa zaviazala splácať úver pravidelnými splátkami vo výške 1.782 Kč k 15.dňu každého kalendárneho mesiaca. Prvá splátka mala byť zaplatená 15.1.2009, pri vyčerpaní úveru v plnej výške ku dňu 18.12.2008 a pri dodržaní podmienok splácania posledná splátka mala byť vo výške 1.739 Kčs zaplatená dňa 15.12.2011, ktorý deň mal byť dňom konečnej splatnosti úveru. Celkový počet splátok potom činil 36. Banka uviedla v Zmluve, že pravidelné a mimoriadne splátky použije k úhrade záväzkov žalovanej podľa časti I najskôr splatných, a to najskôr na úhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky a k úhrade príslušenstva pohľadávky. Dňa 16.12.2009 bol uzavretý medzi Českou spořitelnou, a.s. a žalovanou Dodatok k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2008, kedy žalovaná uznala ako dlžník v zmysle platnej právnej úpravy svoj peňažný záväzok voči banke, vzniknutý na základe Zmluvy, ktorý sa ku dňu podpisu Dodatku skladá z dlžnej čiastky istiny úveru vo výške 37.918,42 Kč s príslušenstvom v podobe doposiaľ nevýúčtovaných riadnych úrokov z úveru podľa Zmluvy. V článku II sa žalovaná zaviazala zaplatiť čiastku zodpovedajúcu záväzku podľa článku I Dodatku pravidelnými mesačnými splátkami, splatnými k 15.dňu každého kalendárneho mesiaca vo výške 1.300 Kč. Prvá splátka bude zaplatená 15.12.2009, posledná splátka vo výške 715 Kč bude zaplatená 15.1.2013, ktorý je súčasne dňom konečnej splatnosti úveru, čím dochádza k predĺženiu dátumu splatnosti úveru.

Z pokladničného dokladu zo dňa 18.12.2008 súd zistil, že Česká spořitelna vyplatila žalovanej sumu 50.000 Kč.

Listom zo dňa 6.8.2011 Česká spořitelna, a.s. vyzvala žalovanú k úhrade dlžnej čiastky vo výške 4.188 Kč najneskôr do 14.9.2011. Zároveň žalovanú upozornila, že ak vo vyššie uvedenej dobe pohľadávku nezaplatí, stane sa celý jej zostatok úveru s príslušenstvom splatným dňom nasledujúcim po márnom uplynutí vyššie uvedeného termínu.

Listom zo dňa 8.6.2012 Česká spořitelna, a.s. oznámila žalovanej postúpenie pohľadávky zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX s účinnosťou ku dňu 1.6.2012 na spoločnosť CP Inkaso s.r.o., ktorý ako postupník nastúpil na miesto pôvodného veriteľa Českej spořitelny, a.s.

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.10.2011 súd zistil, že Česká spořitelna, a.s. postúpila spoločnosti CP Inkaso s.r.o. pohľadávky vzniknuté zo zmlúv o úvere špecifikované v zozname pohľadávok, pričom bolo dohodnuté, že až uhradením odplaty prechádzajú jednotlivé pohľadávky uvedené v príslušnom zozname pohľadávok na postupníka spolu s príslušenstvom a všetkými právami a povinnosťami s nimi spojenými.

Zo zoznamu pohľadávok postúpených k 1.6.2012 súd zistil, že medzi inými bola postúpená aj pohľadávka voči žalovanej titulom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX v celkovej výške 33.559,25 Kč.

Z prílohy č. 7 - potvrdenie o zaplatení odplaty zo dňa 5.6.2012 súd zistil, že odplata vo výške 5.775.389,64 Kč bola pripísaná na účet Českej spořitelny, a.s. k 1.6.2012 v súlade s dohodou o odplate zo dňa 31.5.2012.

Žalobca v konaní predložil aj históriu transakcií k predmetnému úveru, kde súd zistil, že 8.12.2008 bol založený úver a čerpaný vo výške 50.000 Kč, na ktorý žalovaná učinila na úhrady 1x400 Kč (t.j. cena prejednávania úveru), 32x144 Kč = 4.608 Kč, 10x1.782 Kč = 17.820 Kč, 1x1.638 Kč=1.638 Kč a 17x1.300 Kč=22.100 Kč, spolu teda vo výške 46.566 Kč.

Zároveň žalobca predložil aj Sadzobník Českej spořitelny, a.s. pro bankovní obchody zo dňa 15.4.2011.

Okrem vyššie oboznámených listín neboli súdu predložené zo strany žalobcu žiadne ďalšie dôkazy.

Z tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk súd zistil, že v decembri 2008 boli pre domácnosti úvery spotrebiteľské a ostatné od 1 do 5 rokov, priemerná sadzba úroku 13,59 % a pri nových úveroch 10,96 %.

Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, ak si účastníci spotrebiteľskej zmluvy zvolili právo, ktoré poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu jeho práv ako slovenský právny poriadok, ich vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom.

Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 145/2010 Sb. o spotrebiteľskom úvere (podľa českého právneho poriadku), právne vzťahy týkajúce sa spotrebiteľského úveru vzniknuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa riadia doterajšími právnymi predpismi.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 321/2001 Sb. o niektorých podmienkach zjednávania spotrebiteľského úveru (podľa českého právneho poriadku), tento zákon stanovuje niektoré podmienky zmluvy, v ktorých sa zjednáva spotrebiteľský úver v súlade s právom Európskych spoločností.

Podľa § 6 zákona č. 321/2001 Sb., ak nespĺňa zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru náležitosti uvedené v § 4, považuje sa spotrebiteľský úver za úver úročený vo výške diskontnej sadzby platnej v dobe uzavretia zmluvy, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver, uverejnenej pre príslušné obdobie Českou národnou bankou; dojednania o iných platbách na spotrebiteľský úver sa stávajú neplatnými, to všetko s účinnosťou odo dňa, kedy spotrebiteľ túto skutočnosť uplatní u veriteľa.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. s účinnosťou do 31.12.2008, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. a), b) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. 4)

Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona, pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa ust. § 497 Obch. zák. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ust. § 502 Obch. zák. (1) Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 879r veta prvá Občianskeho zákonníka, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 1. júna 2014.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods.3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Občianske súdne konanie je konaním dôkazným, to znamená, že účastníka v konaní zaťažuje povinnosť tvrdenia a povinnosť na preukázanie svojich tvrdení predložiť alebo aspoň označiť dôkazy osvedčujúce ich pravdivosť. Dôkaznými prostriedkami v súdnom konaní sú v zmysle § 125 O.s.p. všetky prostriedky, ktorými možno zistiť skutkový stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov konania. To znamená, že ako dôkazný prostriedok nemôže súd použiť dohady, predpoklady, indície a podobne. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd nahromadením dostatočných podkladov vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Ak účastník nesplní svoju povinnosť predloženia dôkazov spôsobilých preukázať pravdivosť svojich tvrdení, dostáva sa do procesnej situácie neunesenia tzv. dôkazného bremena a súdu neostáva nič iné, len na okolnosti a skutočnosti, ktoré neboli riadne preukázané neprihliadať.

Súd prvom rade posudzoval, ktorý právny poriadok je nutné použiť a aplikovať na predmetný právny vzťah medzi účastníkmi konania, kedy dospel k záveru, že je nutná aplikácia a lovenského právneho poriadku a teda zákona č. 258/2001 Z.z., ako aj ostatných vyššie citovaných ustanovení, nakoľko právny poriadok Českej republiky podľa názoru súdu poskytuje menšiu právnu ochranu než slovenský právny poriadok, keďže v prípade nedostatku náležitostí spotrebiteľskej zmluvy český právny predpis o spotrebiteľských úveroch zákona č. 321/2001 Sb. úročí daný úver vo výške diskontnej sadzby platnej v dobe uzavretia zmluvy, pričom však slovenský právny predpis o spotrebiteľských úveroch zákon č. 258/2001 Zb. poskytuje vyššiu ochranu, nakoľko sa celý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Taktiež v zákone č. 258/2001 Z.z. je zakotvené, že veriteľ nesmie požadovať od spotrebiteľa úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere a teda poukaz a aplikácia poplatkov vyplývajúcich zo sadzobníka, ktorý nie je súčasťou zmluvy, nie je právne udržateľný. Z vyššie uvedených dôvodov súd neaplikoval ustanovenia českého právneho poriadku ale slovenského právneho poriadku, pričom vyhodnotil vykonané dokazovanie jednotlivito, vo vzájomnej súvislosti, na základe čoho právne vec uzatvoril nasledovne:

Niet pochyb o tom, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy upravenej zákonom č. 258/2001 Z.z., ktorý je vo vzťahu k Obchodnému zákonníku v pomere speciality.

Hlavný právny vzťah je však založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vznikol podľa osobitného predpisu, ktorý je lex specialis k všeobecnej právnej norme. Tento vzťah podlieha režimu

spotrebiteľských úverov podľa zákona 258/2001 Z.z., ako aj aplikácii všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože: normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Obč. zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi tromi zákonmi, prichádzajúcimi takto o úvahy (1. zákon o spotrebiteľskom úvere, 2. Občiansky zákonník, 3. Obchodný zákonník) panuje pomer, že primárne sa použije predpis špeciálny, ak tento určitú otázku neupravuje resp. tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva všeobecne v širšom slova zmysle, teda úprava podľa Obč. zákonníka.

To znamená, že úprava Obchodného zákonníka sa môže na takýto prípad uplatniť len vtedy, keď nenarazí na obmedzenie v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisoch k nemu.

Súd na základe žalobcom predložených listinných dôkazov vzal do úvahy uzavretie spotrebiteľskej zmluvy, kedy mala byť poskytnutá čiastka úveru 50.000 Kč zo dňa 18.12.2008. Následne na to súd túto právne vyhodnocoval a posudzoval, a to aj s poukazom na ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z., kedy súd posudzujúc obsah danej zmluvy o spotrebiteľskom úvere dospel k záveru, že táto neobsahuje všetky náležitosti podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona a preto je podľa § 4 ods. 3 nutné ho považovať za bezúročný a bez poplatkov. Súd dospel k záveru, že zmluva síce obsahuje údaj o výške limitu poskytnutého spotrebiteľského úveru, ktorý je definovaný slovíčkom - do sumy 50.000 Kč, ktoré znenie však je nutné považovať za neurčité a nezrozumiteľné, pretože tak to môže byť napríklad aj suma 1.000 Kč, ako aj suma 49.999,90 Kč.

Ďalej súd dospel k záveru, že zmluva síce obsahuje ročnú úrokovú sadzbu 16,80 %, avšak túto pre rozpor s dobrými mravmi súd považoval za neplatnú. Pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov, t.j. obvyklými úrokovými sadzbami ostatných peňažných ústavov. Súd zistil, že priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk pri stave úverov v domácnostiach pri úveroch spotrebiteľských a ostatných od 1 do 5 rokov predstavuje v decembri 2008 13,59 % a pri nových úveroch je úroková sadzba 10,96 %. To znamená, že úroková sadzba nekorešponduje s výškou úrokových sadzieb, ktoré boli obvyklé v tom čase v podobných peňažných ústavoch.

Keďže nikto, ani súd nemôže, ani nie je jeho úlohou nahrádzať kontraktačný proces a určiť presnú úrokovú mieru aká by prípadne medzi stranami bola vrámci udržateľných úrokov dohodnutá a výška zmluvného úroku ďaleko prevyšuje akceptovateľnú výšku, súd túto časť zmluvy o úvere, t.j. dohodu o výške úroku vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto časti dojednania.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, elementárnej slušnosti a tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty, a ktorý peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok NS SR z 26.4.2012 - 5Cdo 26/2011).

V súlade s dobrými mravmi je taká výška úroku, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny za užívanie požičanej istiny), teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Nemecký BGH (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku z 13.3.1990 (AZ: XI ZR 252/89) vyhlásil úver s rozdielom o 12 percentuálnych bodov (12 percent) oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný (v rozpore s ustanovením §138 BGB odsek 2 = občianskoprávna úžera) a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi.

Z rakúskej a švajčiarskej judikatúry:

K § 879 ABGB <http://www.jusline.at/879_ABGB.html> ods.2 č.4

Predovšetkým sú neplatné nasledovné zmluvy,

ak niekto využije (pozn. prekl. v zmysle vykoristiť) ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere.

4Ob505/64 - Úžera spôsobuje neplatnosť celej zmluvy, nie len jej zakázanej časti.

3Ob592/77 - Znak skutkovej podstaty vykorisťovania predpokladá, že úžerník využije k svojmu obohateniu situáciu, ktorú nemusel sám spôsobiť, o ktorej však vedel alebo musel vedieť rovnako ako o nepomere plnenia a protiplnenia.

Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (rozs. NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (rozs. KS v Prešove 3Co 3/2011).

Ústavný súd SR v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierke zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 OZ okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi.

Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie (z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov) napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov (ako aj pri zákonomnom zákaze) nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti

v súkromnom práve. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom. Tento princíp nadobudol v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti.

V zmluve bola teda dojednaná úroková miera vo výške 16,80 % ročne, pričom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy pri úveroch poskytovaných bankami domácnostiam predstavovala v priemere okolo 10,96 až 13,59 % ročne. Už aj samotná skutočnosť, že cena úveru je vyššia je zarážajúce a odôvodňujúce zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžery a vadnosti právneho úkonu a úrok vo výške 16,80 % ročne podstatnou mierou prekračuje horný limit obvyklej úrokovej miery. Žalobca teda pri poskytnutí úveru s úrokovou sadzbou vo výške 16,80 % ročne prekročil obvykle úroky poskytované bankami.

Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany klienta ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je klient vo finančnej tiesni a berie úver, ide na jeho strane o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s následkami pri podcenení bonity dlžníka resp. ako tomuto bolo v tomto prípade, kedy žalobca sa spolieha na pravdivosť údajov o výške mesačnej mzdy uvedených žiadateľom. I v tomto je potrebné vidieť podnikateľské riziko, ktoré si sám veriteľ na seba poskytovaním pôžičiek elektronicky na diaľku vlastne berie. Avšak uvedené nemožno presúvať na ťarchu daného klienta vo forme vysokého a absolútne neprimeraného úroku či tzv. odplaty.

Vzhľadom na vyššie citované odôvodnenie súd považuje dohodnutie úrokovej sadzby vo výške 16,80 % pri úvere, ktorý mal byť poskytnutý v rozsahu 50.000 Kč na obdobie 36 mesiacov za neprimerané, úžernícke, v rozpore s dobrými mravmi a teda v konečnom dôsledku za neplatné.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a nedostatku danej zmluvy súd za použitia § 4 ods. 3 zákona mal za to, že keďže zmluva neobsahuje potrebné náležitosti, resp. tieto náležitosti sú uvedené neurčito a nezrozumiteľne, resp. neplatne a v rozpore s dobrými mravmi, s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka považoval zmluvu za neplatnú. Následne z tejto skutočnosti súd pri rozhodovaní o veci aj vychádzal.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti a úvahy, súd z dôvodu, že zmluva je pre svoju zmätočnosť a neurčitosť a v rámci nej aj zmluvné úroky pre rozpor dobrými mravmi neplatná, súd právne uzatvoril, že nastupuje inštitút vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor na iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením s právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 517 ods. 1, veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (v znení do 31.1.2013), výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky²⁾ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd konštatuje, že žalovanej mal byť poskytnutý úver vo výške 50.000 Kč, na ktorý úver táto učinila úhrady spolu vo výške 46.566 Kč. Súd neprihliadal na účtovanie jednotlivých splátok tak, ako to učinil žalobca s poukazom na vyššie uvedený právny záver, že zmluva je neplatná. Preto súd následne porovnal sumu odčerpanú, sumu splatenú, kedy mal za to, že žalovaná dokonca splatila sumu vyššiu než odčerpala úver zo strany žalobcu. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná čiastočne uhradila žalobcovi úver, súd túto zaviazal na zaplatenie len rozdielu daných súm vo výške 3.434 Kč.

Čo sa týka úroku z omeškania, keďže žalovaná bola v omeškaní s plnením tohto dlhu, súd priznal vo výške 7,75 % ročne z dlžnej istiny od 16.9.2011 do zaplatenia. I keď v zmysle § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. by žalobcovi prináležal úrok vyšší, a to až vo výške 9,50 % ročne, nakoľko žalobca žiadal menej, súd nemal dôvod mu nepriznať výšku úroku nižšiu.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti s poukazom na citované zákonné ustanovenia, súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 3.434 CZK s úrokom z omeškania vo výške 7,75 % ročne zo sumy 3.434 CZK od 16.9.2011 do zaplatenia, pričom v prevyšujúcej časti súd žalobu ako bezdôvodnú zamietol.

Podľa § 141 ods. 1 veta prvá O.s.p., súd môže uložiť účastníkovi, u ktorého nie sú podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, aby zložil preddavok na trovy dôkazu, ktorý navrhol alebo ktorý nariadil súd o skutočnostiach ním uvedených alebo v jeho záujme.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko pomer jeho úspechu a neúspechu mu nezakladá právo na vznik trov konania (úspech žalobcu predstavuje iba 12 %, jeho neúspech je vo výške 88 %, pričom pomer úspechu a neúspechu je 76 %, avšak v prospech žalovanej). Vzhľadom na túto skutočnosť súd potom vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Nakoľko žalovaná si nárok na náhradu trov konania neuplatnila, súd s poukazom na § 151 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, kedy takéto rozhodnutie závisí výslovne na návrhu účastníka konania, súd o trovách konania vo vzťahu k žalovanej nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 3 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.